

Konsensusdokument Euroopa aju-uuringu kohta

Jes Olesen, Mary G Baker, Tamas Freund, Monica di Luca, Julien Mendlewicz, Ian Ragan, Manfred Westphal

Lühikokkuvõte

Aju psühhiaatrilised ja neuroloogilised haigused kokku tekitavad Euroopas. märkimisväärse sotsiaalse ja majanduslikku koormuse. Maailma Terviseorganisatsiooni poolt kogutud andmed viitavad sellele, et ajuhaigused moodustavad 35% Euroopa haiguskoormusest. Kõigi Euroopas tehtud ajuhaiguste tervishoiuökonomika uuringute põhjal läbiviidud analüüs, avaldatud European Brain Council (EBC) poolt 2005. aasta juunis, hindab ajuhaiguste kuluks Euroopas 2004. aastal 386 miljardit eurot. See koormus kasvab eeldatavalt ja seda eelkõige tänu Euroopa vananevale rahvastikule.

Investeeringud ajuteadustesse ei vasta praegu haiguskoormusele, rääkimata tulevikust. Aju-uuringuteks eraldati Euroopa Komisjoni viienda raamprogrammi loodusteaduste eelarvest ainult 8%, mis moodustab vähem kui 0,01% antud perioodi aastasest kulust ajuhäiretele. Viimase kümnendi jooksul on Euroopa jäänud alla USA-le ja Jaapanile nii põhiliste kui ka kliiniliste uuringute valdkonnas. Paljud Euroopa noortest teadlastest võtavad vastu töökohti USA-s ning jäävadki sinna. Suured ravimifirmad põgenevad Euroopast USA-sse ning võtavad oma ravimite arendusprogrammid kaasa.

Uuringud ajuteadustes annavad võimalusi teraapiateks, mis peatavad või isegi pööravad ringi neurodegeneratsiooni, paremateks diagnostilisteks vahenditeks ja närvi-proteesideks halvatutele ja inimestele, kõrvaldades või vähendades seetõttu kõrvalmõjusid. Suuremad teadmised tavalisest ajast võivad viia ajuhaiguste vältimiseni ning efektiivsemate õpetamismeetoditeni. Vajadus innovaatiliste ravimeetodite järele on suurem kui iial varem ning Euroopas on hiilgavate biotehnoloogia teadlaste klastrid, kes võiksid teha koostööd ajuteadlaste ning ravimitööstusega, et neid võimalusi ära kasutada.

Aga kui Euroopa tahab nendest võimalustest kinni haarata ning ajuhaiguste väljakutsetele vastata, on vajadus tõhustada koostööd riikide, akadeemiliste ning patsientide organisatsioonide vahel, ning suurendada investeeringuid ajuteadustesse. EBC moodustati 2002. aastal selleks, et ühendada teadlasi, haiglaarste, ravimitööstust, heategevuslikke ning patsientide organisatsioone üle terve Euroopa eesmärkide paremaks saavutamiseks. EBC võtab ebahariliku alt-üles lähenemise teaduspoliitikale ning antud konsensusdokumendi loomisega loodab soodustada paremat ja fokuseeritumat pingutust antud valdkonnas, parandada avalikkuse arusaama ajuteadustest ning eelkõige toetada aju-uuringuid kui Euroopa Komisjoni seitsmenda raamprogrammi (RP7, 2007-2013) ühte prioriteeti.

Siin kirjeldatud uuringuprogrammi kavandas esmakordselt EBC juhtkond. Selle visand saadeti kommentaaride saamiseks kõikidesse liikmesorganisatsioonidele ning teatud üksikekspertidele. Seejärel pandi paika sisukord.

Erinevad ekspertide grupid tervest Euroopast, kes esindavad suurt hulka teadusharusid, panid kirja 45 uuringuteemat. Iga neist sisaldab ettepanekut edasisteks uuringuteks konkreetsetel ajuga seotud teemal, mis EBC arvates võiks olla aluseks RP7 poolt rahastatud ühele või mitmele integreeritud projektile või strateegilise suunitlusega uuringuprojektidele (strategic targeted research projects – STREP). EBC on tahtlikult keskendunud peamistele haigustele ja kirjeldanud põhilisi uuringuid, mida on vaja teha, et mõista ja käsitleda või isegi ravida neid haigusi. Programm on seetõttu ülesehitatud "inimesest molekulini" ja mitte vastupidi, samal ajal tähtsustades võrdset ka põhilisi ja kliinilisi uuringuid.

EBC soovib igale väljapakutud integreeritud või STREP projektile luua eelarve väärtuses 10 kuni 15 miljonit eurot. Lisaks tuleks aju-uuringuid kohelda kui tähtsat elementi RP7 teistes osades, nagu näiteks Euroopa Teadusuuringute Nõukogu ning infotehnoloogia ja vägivalla põhjuste uuringud. Iga uuringuprogramm, mis käsitleb inimkäitumist, peaks arvesse võtma ajuuuringuid. EBC näeb vaimusilmas ette, et Euroopa tasandil väljapakutud aju-uuringud saavad tähtsama prioriteedi rahvuslikul tasandil ning antud dokument võib olla lähtekohaks rahvuslike konsensusprogrammide loomisel. On võimalik, et aju-uuringute konsensuskonverentsid Euroopas võivad edasi arendada siin arutletud teemasid ning ideid. Samuti võidakse sisse seada EBC operatiivgrupp, et edendada konsensusprotsessi.

Üldiselt tooks ajuteaduste suurem rahastamine tohutut majanduslikku kasu, kuna vähendaks tervishoiusüsteemide koormust ja tõstaks sellest mõjutatud indiviidide produktiivsust – ja võib ka lihtsalt